

S. B. C. protiv Ujedinjenog Kraljevstva

(Predstavka br. 39360/98)

PRESUDA, Strazbur, 19. jun 2001.

KONAČNA VERZIJA, 19. septembar 2001. godine

Ova presuda će postati konačna u okolnostima navedenim u članu 44, stav 2 Konvencije. U predmetu S. B. C. protiv Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske,

Evropski sud za ljudska prava (Treće odeljenje), zasedajući u veću koje čine:

g. Ž.-P. KOSTA (COSTA), predsednik

g. V. FIRMAN (FUHRMANN)

g. P. KIRIS (KURIS)

gđa F. TULKENS (TULKENS)

g. K. JUNGVIRT (JUNGWIERT)

Ser NIKOLAS BRACA (BRATZA)

g. K. TRAHA (TRAJA), sudije

i gđa S. DOLE (DOLLÉ), sekretar Odeljenja

Na privatnim sednicama 5. septembra 2000. i 29. maja 2001. godine, izriče sledeću presudu, koja je doneta poslednjeg pomenutog datuma:

POSTUPAK

1. Predmet je formiran na osnovu predstavke (br. 39360/98) protiv Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske koju je Evropskoj komisiji za ljudska prava (u daljem tekstu Komisija) na osnovu nekadašnjeg člana 25 Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu Konvencija) podneo državljanin Ujedinjenog Kraljevstva, S. B. C. (u daljem tekstu podnosilac predstavke) 16. juna 1997. godine.

2. Podnosioca predstavke pred Sudom zastupa advokatska kancelarija artridžis iz Eksetera. Vladu Velike Britanije (u daljem tekstu Vlada) zastupa njen zastupnik, g. Hju Luelin, pravni zastupnik Ministarstva spoljnih poslova. Dana 7. decembra 2000. predsednik veća je izašao u susret zahtevu podnosioca predstavke da njegovo ime ne bude obelodanjeno (pravilo 47, stav 3 Poslovnika Suda).

3. Prihvatljiva predstavka podnosioca predstavke odnosi se na to što je on bio automatski pritvoren pre suđenja u skladu s odeljkom 25 Zakona o krivičnom pravu i javnom redu²⁴ iz 1994. godine i na raspolož ivost utuživog prava na nadoknadu i delotvoran pravni lek. Podnosilac predstavke se pozvao na članove 5 i 13 Konvencije.

4. Predstavka je prosleđena Sudu 1. novembra 1998. godine, kada je stupio na snagu Protokol br. 11 Konvencije (čl. 5, st. 2 Protokola br. 11).

5. Predstavka je poverena Trećem odeljenju Suda (pravilo 52, st. 1 Poslovnika Suda). Unutar tog odeljenja u skladu sa pravilom 26, stav 1 Poslovnika Suda formirano je veće za ovaj slučaj (čl. 27, st. 1 Konvencije).

6. Svojom odlukom od 5. septembra 2000. veće je proglasilo predstavku delimično prihvatljivom.

7. Podnosilac predstavke je potom podneo komentare u vezi sa suštinom predmeta (pravilo 59, st. 1) ali takve komentare nije iznela Vlada. Podnosilac predstavke je takođe podneo predloge za pravično zadovoljenje, a Vlada države-ugovornice iznela je svoje primedbe na te predloge (pravilo 60). veće je posle konsultovanja sa strankama u sporu odlučilo da nije potrebna sednica koja bi bila posvećena suštini predmeta (pravilo 59, st. 2 in fine).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

8. Dana 14. novembra 1978. godine podnosilac predstavke je proglašen krivim za ubistvo iz nehata i osuđen je na tri godine zatvora. Dana 14. aprila 1980. godine pušten je na uslovnu slobodu. Dana 17. decembra 1996. uhapšen je pod sumnjom za incest i za opsceni napad na dve svoje ćerke. Dana 18. decembra 1996. Uhapšen je pod sumnjom za druga krivična dela -- silovanje i napad na dve svoje ćerke. Dana 19. decembra 1996. Magistrat je odobrio da podnosilac predstavke bude zadržan u istražnom zatvoru i 20. decembra 1996. on je i zvanično optužen za dva krivična dela silovanja i jedno krivično delo opscenog napada na dve svoje ćerke. Konačno je optužnica koja je podignuta protiv njega sadržala tri krivična dela silovanja, tri tačke u vezi s bludnim radnjama i jednu tačku u vezi s opscenim ponašanjem pred detetom.

9. Dana 21. decembra 1996. podnosilac predstavke je zatražio od Magistrata da bude privremeno pušten na slobodu uz kauciju. Sud nije smatrao da se tu može primeniti odeljak 25 Zakona o krivičnom pravu i javnom redu iz 1994 (u daljem tekstu Zakon iz 1994) i saslušan je celokupni zahtev za privremeno puštanje na slobodu uz kauciju. Sud je odbio zahtev smatrajući da postoji osnov za strah da bi podnosilac predstavke mogao da počini nova krivična dela i da bi mogao da utiče na svedoke ili da opstruira pravdu s obzirom na prirodu i ozbiljnost optužbi. Dana 24. decembra 1996. on se još jednom pojavio pred Magistratom i ostao je u pritvoru. Ovog puta nije podnet zahtev za kauciju.

10. Sledeći datum koji je određen za podnošenje zahteva za puštanje uz kauciju bio je 14. januar 1997; podnosilac predstavke je dobio garantije od kapetana teritorijalne armije kod koga je mogao da bude smešten za vreme sudskog procesa. Tog datuma Magistrat je upoznat sa primenjivošću odeljka 25 Zakona iz 1994. godine i rasprava nije održana. Podnosilac predstavke pojavio se pred Magistratom 15. i 16, 21. i 28. januara i 25. februara 1997. godine. U zapisniku koji se čuva u arhivi Magistrata za 25. februar 1997. godine konstatovano je, u delu koji se odnosi na izuzetke od prava na privremeno puštanje na slobodu uz kauciju, da "nema ovlašćenja da se odobri puštanje na slobodu uz kauciju na osnovu odeljka 25 Zakona o krivičnom pravu i javnom redu iz 1994". Podnosiocu predstavke suđeno je 20. juna 1997. godine. On je oslobođen svih optužbi i tada je pušten na slobodu.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

11. Odeljak 4 Zakona o puštanju na slobodu uz kauciju iz 1976. godine, izmenjen i dopunjen (u daljem tekstu Zakon iz 1976) propisuje da licu koje je optuženo za krivično delo treba omogućiti da bude na slobodi uz kauciju sem u slučajevima koji su navedeni u Pregledu 1 uz ovaj Zakon. Stav 2, Pregleda 1 propisuje da optuženome ne može biti odobrena kaucija ukoliko Sud smatra da postoji osnovana sumnja da će se on, bude li pušten na slobodu, oglušiti o poziv da se pojavi pred sudom, da će dok je na uslovnoj slobodi počiniti krivično delo ili da će uticati na svedoke ili na neke druge načine opstruirati pravdu, bez obzira da li u odnosu na dela koja je sam počinio ili u odnosu na druga lica.

12. U skladu sa stavom 9, Programa 1 Zakona iz 1976. godine, Sud, prilikom donošenja gore navedene odluke, mora voditi računa o sledećim razlozima, kao i svim ostalim razlozima za koje zaključi da su relevantni: -- priroda i ozbiljnost krivičnog dela ili prekršaja (i verovatni metod postupanja koji će se primenjivati na optuženika); -- karakter, prethodna krivična dela ili prekršaji, društvene veze i veze koje optuženi održava u zajednici; -- istorijat dosadašnjeg ponašanja optuženika kada je reč o ispunjavanju obaveza koje je imao u ranijim slučajevima puštanja na slobodu uz kauciju u krivičnim postupcima; i - -sem u slučaju kada je reč o optuženom čiji je predmet odložen zbog dodatne istrage, treba uzeti u obzir snagu već utvrđenih dokaza da je počinio navedeno krivično delo ili da se nije odazvao sudskom pozivu.

13. U skladu sa stavom 9A, Programa 1 Zakona iz 1976. godine, koji je optuženiku (koji je optužen za ubistvo, ubistvo iz nehata, silovanje, pokušaj ubistva ili pokušaj silovanja) odobreno puštanje na slobodu uz kauciju i ako su predloženi svi podaci u vezi s pitanjima navedenim u stavu 2, Programa 1, onda sud treba da navede svoje razloge za odobravanje puštanja na slobodu uz kauciju i ti razlozi moraju biti uneti u sudski spis.

14. Glava 25 Zakona o krivičnom pravu i javnom redu iz 1994. godine (Zakon iz 1994) stupio je na snagu 10. aprila 1995. godine i on propisuje sledeće: "1. Licu koje je u ma kom postupku optuženo za krivično delo na koje se odnosi ova glava ili koje je proglašeno krivim za takvo delo i koje se nalazi u okolnostima na koje se ova glava primenjuje neće biti omogućeno puštanje na slobodu uz kauciju tokom takvog postupka. 2. Ovaj odeljak se odnosi, kako je navedeno u pododeljku 3, na sledeća krivična dela, ... (a) ubistvo s predumišljajem; (b) pokušaj ubistva s predumišljajem; (c) ubistvo iz nehata; (d) silovanje; i (e) pokušaj silovanja. 3. Ovaj odeljak se odnosi na lice koje je optuženo za bilo koje od navedenih krivičnih dela ili

je pak proglašeno krivim za neko od tih krivičnih dela samo ukoliko je to lice ranije bilo proglašeno krivim pred nekim sudom u ma kom delu Ujedinjenog Kraljevstva za ma koje od tih krivičnih dela i, u slučaju da je ranije bilo proglašeno krivim za ubistvo, a potom osuđeno na kaznu zatvora ili, ukoliko je u to vreme bio dete ili mlada osoba, na dugi boravak u bilo kojoj od nadležnih kazneno-popravnih ustanova."

15. Glava 25 Zakona iz 1994. izmenjena je i dopunjena glavom 56 Zakona o krivičnim delima i remećenju javnog reda iz 1998. godine, koji je stupio na snagu 30. septembra 1998. Glava 56 Zakona iz 1998. propisuje: "U pododeljku (1) glave 25 Zakona iz 1994 (nema puštanja na slobodu uz kauciju za optuženike koji su optuženi za ubistvo ili silovanje ili su osuđeni za ubistvo i silovanje ukoliko su prethodno već bili proglašavani krivim za takva krivična dela), reči "neće im biti odobreno puštanje na slobodu uz kauciju u takvim postupcima" biće zamenjene rečima "biće im odobreno puštanje na slobodu uz kauciju u takvim postupcima samo ukoliko sud ili nadležno lice koje razmatra mogućnost puštanja na slobodu uz kauciju bude uvereno da postoje izuzetne okolnosti koje mogu opravdati takvu meru"."

PRAVO

I. NAVODNA KRŠENJA ČLANA 5, STAVOVI 3 I 5 SAMA ZA SEBE I U STICAJU SA ČLANOM 13 KONVENCIJE

16. Podnosilac predstavke je tvrdio da je automatsko odbijanje mogućnosti da bude pušten na slobodu uz kauciju pre početka sudskog procesa u skladu sa glavom 25 Zakona iz 1994. godine zapravo predstavljalo kršenje člana 5, stav 3 Konvencije. On se takođe požalio da nije imao utuživo pravo na nadoknadu u smislu člana 5, stav 5 Konvencije i na delotvoran pravni lek s obzirom na navedena kršenja u smislu člana 13 Konvencije

17. Član 5 Konvencije, u onom delu koji je ovde relevantan, propisuje: "3. Svako ko je uhapšen ili lišen slobode shodno odredbama iz stava 1 (c) ovog člana biće bez odlaganja izveden pred sudiju ili drugo službeno lice koje je zakonom određeno da obavlja sudske funkcije i imaće pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se usloviti jemstvima da lice pojavi na suđenju... 5. Svako ko je bio uhapšen ili lišen slobode u suprotnosti s odredbama ovog člana ima utuživo pravo na naknadu". Član 13 propisuje: "Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni (ovom)

Konvencijom ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira na to jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu".

18. Vlada je učinila ustupak time što je priznala da je došlo do kršenja člana 5, stavovi 3 i 5 Konvencije, mada se nije osvrnula na ono na šta se podnosilac predstavke žalio u pogledu člana 13 u sticaju sa članom 5 Konvencije.

19. Sud podseća da je Vlada učinila isti ustupak pred ovim Sudom u sličnom predmetu Kabaljero. U tom predmetu Sud je prihvatio Vladino priznanje i nije smatrao neophodnim da u specifičnim okolnostima tog slučaja razmatra pitanja tumačenja člana 5, stavovi 3 i 5 koje je pokrenuo podnosilac predstavke. G. Kabaljero nije dalje pokretao žalbe u vezi sa članom 13 pred ovim Sudom (Predmet Kabaljero protiv Ujedinjenog Kraljevstva ŠGCC br. 32819/96, st. 21 i 24, ECHR 2000-II).

20. Sud međutim smatra da su okolnosti ovog slučaja takve da treba razmotriti pitanja koja je podnosilac predstavke pokrenuo na osnovu članova 5, stavovi 3 i 5 Konvencije (presuda u predmetu Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 18. januara 1978, Serija A br. 25, st. 154--155; presuda u predmetu Silver i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 25. marta 1983, Serija A br. 61, st. 79--82; presuda u predmetu Findli protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 25. februara 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, st. 66--67; presuda u predmetu A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 23. septembra 1998, Reports 1998-V, st. 19; i Perks i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 25777/94, 25279/94, 25280/94, 25282/94, 25285/94, 28048/95, 28192/95 i 28456/95, st. 64, 12. oktobar 1999).

21. Kada je reč o suštini ovih žalbi Sud podseća da je vlada učinila ustupak u predmetu Kabaljero pošto je komisija u tom slučaju usvojila izveštaj u kome je zaključeno da primena glave 25 Zakona iz 1994. predstavlja kršenje člana 5, stavovi 3 i 5 Konvencije.

22. Rezonovanje Komisije u tom izveštaju može se rezimirati na sledeći način. Komisija je naglasila da je pravosudna kontrola nad mešanjem izvršne vlasti u pravo pojedinca na slobodu suštinska odlika jemstava navedenih u članovima 5 i 3, čija je svrha smanjenje na minimum opasnosti od proizvoljnosti u pogledu

držanja optuženih lica u pritvoru pre sudskog procesa. Neke proceduralne i suštinske garantije osiguravaju pravosudnu kontrolu: sudija (ili drugi službenik) pred koga se optuženi "hitno izvodi" mora biti nezavisan u odnosu na izvršnu vlast i u odnosu na stranke u sporu; taj sudija, pošto je saslušao optuženika, mora razmotriti sve činjenice odmeravajući sve razloge za i protiv postojanja stvarnog zahteva javnog interesa koji bi opravdao, vodeći računa o pretpostavci nevinosti, neprimenjivanje pravila poštovanja sloboda optuženika, i taj sudija mora imati ovlašćenje da naloži oslobađanje optuženika. Nije bilo osporeno da je G. Kabaljero spadao u opseg delovanja glave 25 iz 1994. godine, niti to da je Komisija zaključila kako je mogućnost da Magistrat na bilo koji način razmotri njegovo puštanje na slobodu uz kauciju pre suđenja bila unapred isključena samim zakonskim propisima, odnosno glavom 25 Zakona iz 1994. Komisija je zaključila da to ukidanje sudske kontrole nad pritvorom optuženika pre početka procesa, koje inače nalaže član 5, stav 3 Konvencije, predstavlja kršenje pomenutog člana. Kada je reč o članu 5, stav 5 Komisija je konstatovala da nije sporno da je pritvor u kome je g. Kabaljero bio pre početka procesa u skladu unutrašnjim pravom i da on nije imao na raspolaganju nikakav domaći pravni lek za pritvor što je dovelo do kršenja člana 5, stav 3 Konvencije. Zato je Komisija zaključila da je prekršen član 5, stav 5 Konvencije. Komisija je takođe zaključila da nije bilo povrede člana 13 u sticaju sa članom 5 Konvencije. U tom smislu Komisija je konstatovala da je član 5, stav 4 Konvencije zapravo *lex specialis* u odnosu na žalbe u vezi s pritvorom koji je bio nezakonit i prema unutrašnjem pravu i prema Konvenciji. Ona je takođe ukazala na svoj zaključak o kršenju člana 5, stav 5 i podsetila na to da član 13 ne garantuje pravni lek za pokretanje postupka pred domaćim sudovima radi osporavanja domaće regulative (glava 25 Zakona iz 1994) na temelju Konvencije.

23. Sud ne vidi razlog da se ne složi sa zaključcima do kojih je Komisija došla u vezi sa članovima 5 i 13 u svome izveštaju u predmetu Kabaljero i, u tom kontekstu ne nalazi materijalnu razliku između relevantnih činjenica slučaja gospodina Kabaljera i slučaja ovog podnosioca predstavke. Sud smatra da je glava 25 zakona iz 1994. primenjiva u slučaju ovog podnosioca predstavke i da je ta glava, svojom sadržinom, uklonila pravosudnu kontrolu nad pritvorom pre početka suđenja, mada je ta kontrola propisana članom 5, stav 3 Konvencije.

24. Prema tome, Sud zaključuje da je povređen član 5, stavovi 3 i 5 Konvencije. Sud isto tako zaključuje da nije povređen član 13 u sticaju sa članom 5, stavovi 3 i 5 Konvencije.

II. PRIMENA ČLANA 41 KONVENCIJE

25. Član 41 Konvencije propisuje: "Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice o kojoj je reč omogućava samo delimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci".

A. Šteta

26. Podnosilac predstavke tvrdi da je pretrpeo suštinsku materijalnu i nematerijalnu štetu usled toga što je bio u pritvoru na osnovu odeljka 25 Zakona iz 1994. godine. Podnosilac predstavke u tom smislu pravi distinkciju između svog slučaja i slučaja gospodina Kabaljera, pre svega na osnovu toga što je on, kako tvrdi, imao vrlo realne izgleda da bude pušten na slobodu uz kauciju krajem 1997, dok gospodin Kabaljero nije imao takvih izgleda. U tom smislu, podnosilac predstavke ukazuje na svoje bitne veze sa zajednicom, uključujući tu i važne poslovne interese. On je naglasio da je prethodni prekršaj zakona počinio gotovo 20 godina pre no što je uhapšen u decembru 1996. godine i da je taj prekršaj zakona bio bitno različit od onoga za koji je optužen u decembru 1996. Podnosilac predstavke takođe je tvrdio da su izgledi za verovatno puštanje na slobodu znatno veći u slučajevima koji se tiču incesta ili opscenog ponašanja uz napad (njegov slučaj) nego u slučajevima ubistva (slučaj gospodina Kabaljera) i podneo je izjave dvojice svojih pravnih savetnika koji su podržali njegovu tezu o verovatnoći da bude pušten na slobodu uz kauciju. Pored toga, podnosilac predstavke je istakao da je on bio oslobođen, dok je g. Kabaljero bio osuđen, tako da je vreme koje je pre suđenja proveo u pritvoru jednostavno oduzeto od vremenskog perioda na koji mu je izrečena kazna lišavanja slobode.

27. Kada je reč o navodnoj materijalnoj šteti, podnosilac predstavke je u zahtevu naveo da je pretrpeo ozbiljnu poslovnu štetu kao direktan rezultat pritvora pre sudskog procesa, uključujući tu i gubitak plate od najmanje 129.000 funti sterlinga (GBP).

28. On je takođe tvrdio, kada je reč o navodnoj nematerijalnoj šteti, da je trpeo ozbiljne napade anksioznosti, neraspoloženja i osećaja poniženosti zbog toga što je bio u pritvoru pre suđenja pa je, između ostalog, predočio i opis događaja koji su bili u vezi s njegovim hapšenjem i držanjem u pritvoru i sopstvenu reakciju na sve to; sve su to pripremili njegovi pravni predstavnici. Tu je bio i nedatirani izvod iz početnih uputstava koje je podnosilac predstavke dao svojim pravnim

zastupnicima, uz njegovu detaljnu izjavu o tome kako je držanje u pritvoru uticalo na njega. Podnosilac predstavke je naveo da bi, ako bi mogao da traži naknadu za nematerijalnu štetu pred nacionalnim sudom, verovatno dobio više od 75.000 GBP, čak i ako se uzme u obzir da nije pušten iz pritvora uz kauciju do februara 1997.

29. Vlada je naglasila da su zahtevi podnosioca predstavke zasnovani na pretpostavci da bi dobio dozvolu da bude pušten uz kauciju samo a nije bilo glave 25 Zakona iz 1994. Vlada, međutim, smatra da je to potpuno spekulativna tvrdnja i da uopšte nije utvrđena ma kakva jasna uzročno-posledična veza između utvrđenog kršenja (Konvencije) i štete. Vlada se pri tom posebno pozvala na činjenicu da je Magistrat u decembru 1996. odbio zahtev za privremeno puštanje na slobodu uz kauciju. Vlada smatra da se pomenuti slučaj Kabaljero ne može razlikovati od ovog slučaja kada je reč o pravičnoj naknadi: svaki pojedinac ima pravo da bude smatran nevinim pre suđenja; držanje svakog pojedinca u pritvoru pre suđenja mora biti u skladu sa zakonom, a oduzimanje vremena provedenog u pritvoru od vremenske kazne lišenja slobode na koji je to lice na suđenju osuđeno samo je potvrda činjenice da je taj pojedinac bio zakonito u pritvoru a ne nadoknada za kršenje člana 5, stav 3 Konvencije.

30. Sud podseća da se pravična naknada može dodeliti samo u odnosu na štetu koja je predstavljala rezultat lišenja slobode, dakle štetu koju podnosilac predstavke ne bi pretrpeo da je mogao da uživa jemstva iz člana 5 (vidi predmet Hud protiv Ujedinjenog Kraljevstva ŠGCC, br. 27267/95, st. 84, ECHR 1999-I). Sud međutim ne može da se upušta u spekulacije o tome da li bi podnosilac predstavke bio ili ne bi bio pušten a slobodu uz kauciju u postupku pred Magistratom da nije bilo glave 25 Zakona iz 1994 (Nikolova protiv Bugarske ŠGCC, br. 31195/96, st. 76, ECHR 1999-II). Sud zato ne zaključuje da ima uzročno-posledične veze između povrede člana 5, stavovi 3 i 5 za koju je utvrđeno da u ovom slučaju postoji i navodnog materijalnog gubitka podnosioca predstavke (vidi presudu u predmetu Demir i drugi protiv Turske od 23. septembra 1998, Reports 1998-VI, str. 2660, st. 63), niti da ima nematerijalne štete za koju podnosilac predstavke tvrdi da ju je pretrpeo (vidi gore navedenu presudu u predmetu Nikolova, stavovi 74--76). Kada je reč o nematerijalnoj šteti koju je on pretrpeo zbog saznanja da je to što je držan u pritvoru pre suđenja predstavljalo povredu člana 5, stav 3 Sud smatra da je sama činjenica da je utvrđeno da je došlo do povrede Konvencije dovoljna pravična naknada.

31. Tačno je da je g. Kabaljeru dodeljeno 1.000 GBP na ime nadoknade za nematerijalnu štetu (gore navedena presuda u predmetu Kabaljero stav 31). Međutim, Vlada nije osporila dokaze koje je u svom podnesku predočio g. Kabaljero da bi on imao dobre šanse da bude pušten na slobodu uz kauciju pre svog suđenja, samo da nije bilo glave 25 Zakona iz 1994. godine, dok je Vlada istovremeno osporila isti takav podnesak ovog podnosioca predstavke, podsećajući Sud na saslušanje pred Magistratom od 21. decembra 1996. Mada nije zadatak ovog Suda da spekuliraju o tome da li bi podnosilac predstavke bio pušten na slobodu uz kauciju da nema glave 25 Zakona iz 1994 (vidi prethodni stav), on ipak konstatuje da je Magistrat prilikom suđenja propustio da napomene kako primenjuje glavu 25 Zakona iz 1994. godine i da je razmotrio i odbacio osnovani zahtev za puštanje na slobodu uz kauciju zbog toga što je strahovao da bi podnosilac predstavke mogao da poćini nova krivićna dela ili da utiće na svedoke ili da na neki drugi naćin opstruira pravdu, s obzirom na prirodu i ozbiljnost optužbi koje su protiv njega podignute. Sud ne smatra da se ovim mogu potkrepiti teze podnosioca predstavke da bi ga Sud pustio na slobodu uz kauciju da nije bilo glave 25 Zakona iz 1994. bilo u decembru 1996, bilo u februaru 1997. (kako je on sam sugerisao) ili da bi ga uopšte pustio na slobodu (vidi gore navedenu presudu u predmetu Hud, stav 85). Štaviše, dok je u slućaju g. Kabaljera puštanje na slobodu pre suđenja moglo omogućiti da on svoje poslednje dane provede na slobodi s obzirom na podmaklu životnu dob, loše zdravstveno stanje i dugu kaznu lišenja slobode, u ovom slućaju to nije relevantan faktor.

32. Ukratko rećeno, Sud odbacuje zahtev ovog podnosioca predstavke za naknadu materijalne štete i smatra da je presuda o tome da jeste izvršena povreda Konvencije dovoljna kada je reć o svakoj nematerijalnoj šteti koju je mogao da pretrpi.

B. Sudski i ostali troškovi

33. Podnosilac predstavke tvrdi da je snosio sudske i ostale troškove u ukupnom iznosu od 8.643,74 GBP i u vezi s podnošenjem predstavke Sudu. To podrazumeva naknadu za 48 sati rada njegovog advokata (6.240 GBP), 20 sati rada njegovog pravnog savetnika koji se ne pojavljuje na sudu (1.880 GBP), honorare isplaćene ranijim advokatima (220 GBP) i honorar plaćen računovođi koji je obradio i uoblićio zahtev podnosioca predstavke za naknadu materijalne štete (300 GBP). On je takođe tražio da mu se isplati 10.700 GBP za pretpostavljene pravne i ostale troškove. Ni u jedan od ovih iznosa nisu uključena sredstva koja treba platiti na ime poreza na dodatu vrednost (PDV).

34. Vlada je prokomentarisala da su navedeni traženi iznosi prekomerni, ističući da je na samom početku priznala povredu (Konvencije) i da je takođe navela kako je davanje uputstava advokatima i računovođi nepotrebno. Vlada smatra da bi svota od 5.000 GBP (uključujući PDV) bila razumna i dovoljna.

35. Sud podseća da se, kako bi se mogli nadoknaditi sudski i ostali troškovi na osnovu člana 41 Konvencije, mora utvrditi da su oni stvarno plaćeni i da su bili nužni, kao i da su racionalni sa stanovišta visine (vidi, između ostalih pravnih autoriteta, navedenu presudu u predmetu Nikolova, st. 79).

36. Sud smatra da su sati stručnog pravnog rada za koje podnosilac predstavke traži da mu se nadoknade troškovi prekomerni s obzirom na Vladino priznanje i na sličnost između ovog slučaja i već pomenutog slučaja Kabaljero. Izveštaj Komisije u kome je utvrđeno da je u predmetu Kabaljero povređen član 5, stavovi 3 i 5 Konvencije usvojen je u junu 1998. godine, a Zakon o krivičnim delima i remećenju javnog reda iz 1998. kojim je izmenjena i dopunjena glava 25 zakona iz 1994. stupio je na snagu u septembru 1998. godine, i Vlada je priznala da je došlo do povrede člana 5, stavovi 3 i 5 i u ovom podnesku iz maja 1999. Dalje je uočeno da raniji advokati koje je podnosilac predstavke naveo u svojoj predstavi njega nisu predstavljali pred ovim Sudom, kao i da podnosilac predstavke ne specificira koji su to posao oni obavili i za koji posao treba da im isplati nadoknadu. Štaviše, veliki deo pretpostavljenih troškova koji su pomenuti u predstavi odnosi se na moguće saslušanje u ovom slučaju, ali Sud uopšte nije održao sednicu na kojoj bi bilo takvog saslušanja. Pored toga, nije zahtevan nikakav drugi rad pravnih zastupnika podnosioca predstavke posle podnošenja te predstavke u vezi sa članom 41. Prema tome, može se u potpunosti odbaciti njegov zahtev u pogledu naknade pretpostavljenih troškova.

37. S obzirom na sve ovo, i donoseći procenu na pravičnoj osnovi, Sud dosuđuje podnosiocu predstavke isplatu iznosa od 5.000 GBP, uključujući PDV.

C. Važeća kamatna stopa

38. Prema informacijama kojima Sud raspolaže, propisana kamatna stopa koja se primenjuje u Ujedinjenom Kraljevstvu na dan donošenja ove presude iznosi 7,5 posto godišnje.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. Smatra da je došlo do povrede člana 5, stavovi 3 i 5 Konvencije;
2. Smatra da nije bilo povrede člana 13 Konvencije,
3. Smatra da ova presuda sama po sebi predstavlja dovoljno i pravično zadovoljenje svake nematerijalne štete koju je podnosilac predstavke pretrpeo;
4. Smatra da država-ugovornica mora isplatiti podnosiocu predstavke, u roku od tri meseca od datuma pravosnažnosti ove presude u skladu sa članom 44, stav 2 Konvencije, na ime sudskih i ostalih troškova, 5.000 (pet hiljada) funti sterlinga, uključujući iznos PDV-a koji bi tu mogao biti zaračunat, kao i da će redovna kamatna stopa od 7,5 posto godišnje važiti od trenutka isteka gore navedenog roka od tri meseca do same isplate;
5. Odbacuje ostale zahteve podnosioca predstavke za pravičnu nadoknadu.

Sačinjeno na engleskom jeziku i zavedeno u pisanoj formi 19. jula 2001. godine u skladu sa Pravilom 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

S.
P. Kosta

Dole

Ž.

Sekretar
Predsednik

**Zahvaljujemo Kancelariji Saveta Evrope u Beogradu na ustupanju prevoda presuda Evropskog suda za ljudska prava za potrebe ove baze
Prevod preuzet iz knjige "ODABRANE presude I" / Evropski sud za ljudska prava; (urednik Vladan Joksimović; prevod Danica Kraljević, Predrag Sibinović ; stručna redakcija prevoda Tatjana Papić). - Beograd:**

Savet Evrope, Kancelarija u Beogradu, 2005 (Beograd: Dosije). ISBN 86-84437-27-6

**CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd
347.951:341.645(4)**